Memo

009884448

Aan:	de raadsleden van gemeente Weststellingwerf
Van:	het college van B&W
Team:	OPP
Datum:	19 juli 2023
Onderwerp:	Routekaart Religieus Erfgoed
Bijlage memo:	-
N.a.v. toezegging raad d.d.:	-

Via deze memo ontvangt u ter informatie de link naar de ***Routekaart Religieus Erfgoed*** (kerkenvisie) en het bijbehorende boekje met Kerkenpaspoorten:
https://www.weststellingwerf.nl/beleid-gemeente-weststellingwerf

De Routekaart Religieus Erfgoed is op 20 juni 2023 door ons college vastgesteld en vervolgens opgemaakt. Het is een handreiking voor kerkgebouweigenaren wat in samenspraak met hen tot stand is gekomen. Het doel van deze handreiking is om kerkgebouwen, die een belangrijke beeldbepalende en/of sociale functie hebben, op een duurzame wijze voor de toekomst te behouden. Dit voorkomt leegstand en bevordert herbestemming en/of nevenbestemming.

AANLEIDING
Kerkgebouwen zijn belangrijk vanwege de cultuurhistorische en maatschappelijke betekenis. Verreweg de meeste kerkgebouwen zijn beeldbepalende herkenningspunten in de dorpen en op het platteland. Daarnaast fungeren kerken al eeuwenlang als een verbindende schakel in de gemeenschap, in dorpen en in steden.

De leegloop van kerken is al geruime tijd een landelijk probleem en zet zich nog steeds door. Inkomsten lopen terug en het onderhoud en de instandhouding van kerkgebouwen komt onder druk te staan. Dit kan leiden tot het sluiten of afstoten van kerkgebouwen en in het ergste geval tot sloop. Tegelijkertijd biedt het vrijkomen van religieus vastgoed ook kansen.

Het Rijk heeft daarom geld voor gemeenten beschikbaar gesteld om een kerkenvisie op te stellen. Elke gemeente is vrij in de wijze waarop.
Wij hebben ervoor gekozen een document op te stellen, waarin problemen, aandachtspunten en specifieke thema's in kaart zijn gebracht. Daarnaast geeft het richting én duidelijkheid over de rol van de gemeente en van de kerkgebouweigenaar.
Daarom heeft dit document de titel ***Routekaart Religieus Erfgoed*** gekregen.
Routekaart zegt aan de ene kant iets over 'het in kaart brengen van kerkgebouwen in Weststellingwerf. Aan de andere kant is het 'zoeken naar de weg/route naar de toekomst' om het religieus erfgoed zo goed mogelijk te behouden.

Het gaat over monumentale en niet-monumentale kerkgebouwen in onze gemeente, nieuw en oud, gebaseerd op de volgende pijlers:

- Inventarisatie en analyse van de kerkgebouwen in Weststellingwerf
- Communicatie met de kerkgebouweigenaren tijdens en na afloop van het opstellen van de kerkenvisie
- Handelingskader en rolverdeling kerkgebouweigenaren en gemeente.

Er zijn 3 bijeenkomsten met de kerkgebouweigenaren geweest en er is, ter inspiratie, een excursie georganiseerd naar een aantal kerken in Opsterland en Ooststellingwerf die al (deels) zijn her-bestemd. In de laatste bijeenkomst op 13 april jl. is het concept met de kerkgebouweigenaren besproken en na een paar aanvullingen door iedereen akkoord bevonden.

Op 20 juli a.s. om 19:30 uur wordt de Routekaart Religieus Erfgoed feestelijk uitgereikt aan de kerkeigenaren.

Hoe gaan we verder

1. Integrale werkwijze bepalen:
   - Oplossingsrichtingen om een duurzaam toekomstperspectief te vinden voor waardevol erfgoed, vragen om samen op te trekken met kerkeigenaren, gemeente en eventuele andere partijen. Kansen kunnen liggen in domein-overstijgend denken met de verschillende beleidsafdelingen van de gemeente of in combi met initiatieven van partijen buiten de gemeente.
   - Positief benaderen: Denken in 'kerken als kansen' en niet als problemen
   - Bewoners en Plaatselijke Belangen betrekken bij de toekomst van kerken
2. Onderzoek kansen voor kerken in relatie tot de toekomst en leefbaarheid van dorpskernen
3. Contact tussen burgerlijke en kerkelijke gemeente goed onderhouden door tenminste 1x per jaar een bijeenkomst te organiseren.

Kosten

Onze gemeente heeft van het Rijk een decentralisatie-uitkering van € 50.000 ontvangen voor het opstellen van dit document. Dit bedrag is onderverdeeld in personele gelden en in materiële gelden.
In 2023 is nog een restantbudget van € 19.000,00 beschikbaar voor:

- de opmaak van de Routekaart Religieus Erfgoed + bijbehorend boekje en de feestelijke uitreiking. Kosten ca. € 5.500,00.

- een financiële bijdrage van € 250,00 voor duurzame verlichting o.i.d. voor de deelnemende kerken. Kosten max. € 5.000,00.

- Een financiële bijdrage voor kerk Oldelamer (max. € 2.000,00). Deze kerk is aan het begin van het project aangewezen als pilot-kerk. Met de kerkenraad zijn meerdere gesprekken gevoerd. Ook is een bijeenkomst met het dorpshuis en plaatselijke belang georganiseerd en is in en rondom Oldelamer een enquête gehouden om te inventariseren wat men mist in het dorp of waar behoefte aan is. De uitkomst is in een 2e bijeenkomst met de besturen van de kerk, het dorpshuis en plaatselijk belang besproken om te komen tot een win-win situatie.
  In vervolg hierop heeft de kerkenraad financiële steun gevraagd t.b.v. een onderzoek voor de noodzakelijke aanpassingen om in het kerkgebouw nevenactiviteiten te kunnen organiseren.

- Informatieborden bij de kerken. Na de zomer gaan we hierover nader in gesprek met de kerkeigenaren.